
Antopäivä: 9.2.2022	Voimaantulopäivä: 9.2.2022	Voimassa: Toistaiseksi
------------------------	-------------------------------	---------------------------

---

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:

Laki liikenteen palveluista (320/2017) 131 §

Ilmailulaki (864/2014) 113 §

Komission asetus (EU) N:o 1178/2011, liitteen I kohta FCL.055

Komission asetus (EU) 2015/340, liitteen I kohta ATCO.B.040

Ilmailumääräys PEL M2-92, Ilmailun kielitaitovaatimukset ja kielitaidon arviointi

---

Muutostiedot:

Tämä ohje korvaa Liikenteen turvallisuusviraston 28.11.2013 antaman soveltamisohjeen Kielitaidon arviointi lentokokeessa tai tarkastuslennolla (TRAFI/23253/03.04.00.04/2013)

Menettely arvioitaessa kielitaitoa kielitaitohaastattelulla tai kielitaitotarkastuksella

Sisällys

1	Soveltamisala	1
2	Määritelmät	2
3	Soveltamisohje	2
4	Menettely arvioitaessa kielitaitoa kielitaitohaastattelulla tai kielitaitotarkastuksella	3
5	Menettelyt kielitaidon arvioinnin jälkeen	5
6	Väliaikainen käyttöoikeus	6
7	Muutoksenhakumenettely	7
8	Lisätiedot	7

1 Soveltamisala

Tämä soveltamisohje koskee kielitaitotarkastusta, jossa kielitaitotarkastajaksi valtuutettu tarkastuslentäjä, kouluttaja tai lennonopettaja ottaa vastaan suullisen kokeen lentokokeen, tarkastuslennon, näyttöperusteiseen koulutukseen (Evidence-Based Training, EBT) kuuluvan käytännön arvioinnin, reittikoulutuksen tai kertauskoululennon yhteydessä lentolupakirjan haltijan kielitaidon tason määrittämiseksi kielitaitomerkinän voimassaolon jatkamista tai uusimista varten.

Soveltamisohje koskee myös kielitaitotarkastusta, jossa kielitaitotarkastajaksi valtuutettu lennonvarmistushenkilöstön pätevyyden tarkastaja ottaa vastaan suullisen kokeen lennonvarmistushenkilöstön pätevyyden arvioinnin, koulutuksen tai operatiivisten työtehtävien yhteydessä lennonvarmistushenkilöstön kielitaidon tason määrittämiseksi kielitaitomerkinän voimassaolon jatkamista varten.

Tämä ohje koskee myös kielitaitotarkastajaksi valtuutetun henkilön suorittamaa kielitaidon arviointia kielitaitohaastattelun avulla, joka voidaan toteuttaa myös etäyhteydellä.

2 Määritelmät

Tässä soveltamisohjeessa tarkoitetaan:

kielitaidon arvioinnilla yleisnimitystä, joka kattaa sekä kielitaitokokeen, kielitaitotarkastuksen että kielitaitohaastattelun;

kielitaitohaastattelulla suullista koetta, jonka kielitaitotarkastaja ottaa vastaan lentolupakirjan haltijan tai muun kielitaitomerkin­nän haltijan kielitaidon tason määrittämiseksi kielitaitomer­kin­nän voimassaolon jatkamista tai uusimista varten, tai lennonvarmistushenkilöstön osalta kielitaitomerkin­nän voimassaolon jatkamista varten;

kielitaitokokeella Liikenne- ja viestintäviraston laatimaa tai muuta viranomaisen hyväksymää koetta, jota käytetään lentolupakirjan haltijan tai lennonvarmistushenkilöstön kielitaidon tason määrittämiseen ja joka on aina suoritettava ensimmäistä kielitaitomerkin­nää varten tai kielitaitomerkin­nän tason korottamiseksi;

kielitaitotarkastajalla Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttamaa henkilöä, jolla on oikeus ottaa vastaan kielitaitokokeita, kielitaitotarkastuksia ja/tai kielitaitohaastatteluita;

kielitaitotarkastuksella suullista koetta, jonka kielitaitotarkastajaksi valtuutettu tarkastus­len­täjä, kouluttaja tai lennonopettaja ottaa vastaan lentokokeen, tarkastuslennon, näyttöperusteiseen koulutukseen (Evidence-Based Training, EBT) kuuluvan käytännön arvioinnin, reittikoulu­tuksen tai kertauskoululennon yhteydessä, tai jonka kielitaitotarkastajaksi valtuutettu lennon­varmistushenkilöstön pätevyyden tarkastaja ottaa vastaan lennonvarmistushenkilöstön päte­vyyden arvioinnin, koulutuksen tai operatiivisten työtehtävien yhteydessä lentolupakirjan haltijan tai lennonvarmistushenkilöstön kielitaidon tason määrittämiseksi kielitaitomerkin­nän voi­massaolon jatkamista tai lentolupakirjan haltijoilla myös uusimista varten.

Kielitaidon arvioinnin menetelmää ei voi vaihtaa kesken kokeen. Eri arviointimenetelmien tu­loksia ei voi hyödyntää, jos myöhemmin päätetään käyttää toista arviointimenetelmää. Jos tar­kastettava esimerkiksi aloittaa kielitaitokokeen suorittamisen, hänen on suoritettava sen kaikki osiot, eikä tarkastettava voi kesken kokeen ilmoittaa suorittavansa vain haastatteluosuuden kielitaitomerkin­nän voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi ilman tason korotusta. Kielitaito­kokeen tulos ilmoitetaan vasta, kun kaikki osiot on suoritettu. Jos tarkastettava on yrittänyt kielitaitomerkin­nän tason korotusta kielitaitokokeella, mutta epäonnistunut siinä ja tullut ko­keessa hylätyksi, hän voi erikseen suorittaa kielitaitotarkastuksen tai -haastattelun merkin­nän voimassaolon jatkamiseksi tai uusimiseksi ilman tason korotusta.

3 Soveltamisohje

Kielitaidon arviointimenettelyssä on määritettävä tarkastettavan suullinen kielitaito ja kuullun ymmärtäminen. Käytännössä siis määritetään lupakirjan hakijan tai haltijan kyky puhua ja ym­märtää radiopuhelinliikenteessä käytettävää kieltä. Tarkastettavan on osoitettava, että hän ky­kenee kielen avulla selviytymään odottamattomista tilanteista ja oikaisemaan väärinkäsityksiä, ja että hänen käyttämänsä murre tai korostus on ilmailuyhteisössä yleisesti ymmärrettävä.

4 Menettely arvioitaessa kielitaitoa kielitaitohaastattelulla tai kielitaitotarkastuksella

Tarkastettavan on kielitaidon arviointiin tullessaan todistettava henkilöllisyytensä. Etäyhteydellä toteutettavassa kielitaitohaastattelussa tämä tapahtuu esimerkiksi esittämällä henkilöllisyystodistus verkkokameralle.

Kielitaidon arviointi on kaksiosainen. Keskusteluosuudessa arvioidaan tarkastettavan kyky keskustella yleiskielellä ilmailuun liittyvistä asioista riittävän monipuolisesti. Fraseologiaosuudessa arvioidaan tarkastettavan kyky käyttää sekä ilmailun radiopuhelinliikenteen vakiosanontoja että yleiskieltä tilanteissa, joissa vakiosanonnat eivät riitä tarkoitetun sanoman välittämiseen. Tarkemmat määräykset kielitaidon arvioinnista on annettu ilmailumääräyksen PEL M2-92 liitteessä 1.

Kielitaidon arvioinnissa käytetään ICAO:n kielitaidon arviointiasteikkoa, joka on EU:n lentomiehistöasetuksen 1178/2011¹ liitteen I lisäyksessä 2 sekä lennonjohtajien lupakirja-asetuksen 2015/340² liitteen I lisäyksessä 1. Tarkastettavan tulee saavuttaa ICAO:n vähimmäisvaatimustaso 4 (Level 4). Mikäli tarkastettavan kielitaito jää alle vähimmäisvaatimustason, hänen kelpoisuutensa käyttää kielitaitomerkinän osoittamaa kieltä ilmailulupakirjan haltijana keskeytyy siihen saakka, kunnes hän osoittaa riittävän kielitaidon.

Jos samalla henkilöllä on sekä lentolupakirja että lennonjohtajan lupakirja, hänen kielitaitomerkinänsä voimassaoloa voidaan jatkaa samalla kielitaidon arvioinnilla kumpaakin tehtävää varten, ellei jompaakumpaa tehtävää varten käytössä ole erikseen määrättyä koetta. Tällöin kielitaidon arvioinnin keskusteluosuudessa on käsiteltävä kumpaankin lupakirjaan liittyviä aihepiirejä.

FRASEOLOGIAOSAAMISEN ARVIOINTI - LENTÄJÄT

Suoritettaessa lentolupakirjan haltijan kielitaidon arviointia kielitaitomerkinän voimassaolon jatkamista tai uusimista varten kielitaitotarkastuksella lentokokeen, tarkastuslennon, näyttöperusteiseen koulutukseen (Evidence-Based Training, EBT) kuuluvan käytännön arvioinnin, reittikoulutuksen tai kertauskoululennon yhteydessä tarkastettavan on hoidettava radiopuhelinliikenne ja lennon suorittamiseen liittyvät tehtävät lennon aikana tarkastettavalla kielellä lennon tavanomaisen suorittamisen yhteydessä.

Tavanomaisella suorittamisella tarkoitetaan lennon normaaliin suorittamiseen liittyvää radioliikennettä. Jos kielitaitotarkastajaksi valtuutettu tarkastuslentäjä, kouluttaja tai lennonopettaja haluaa pyytää tarkastettavalle esimerkiksi kolme ILS - lähestymistä, hän voi tehdä sen itse valitsemallaan kielellä, mutta tarkastettava hoitaa lähestymisten radioliikenteen tarkastettavalla kielellä.

---

¹ Komission asetus (EU) N:o 1178/2011, annettu 3 päivänä marraskuuta 2011, siviili-ilmailun lentomiehistöä koskevien teknisten vaatimusten ja hallinnollisten menettelyjen säätämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 nojalla
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A02011R1178-20210908&qid=1641221975207>

² Komission asetus (EU) 2015/340, annettu 20 päivänä helmikuuta 2015, lennonjohtajien lupakirjoja ja todistuksia koskevista teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti, komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 923/2012 muuttamisesta ja komission asetuksen (EU) N:o 805/2011 kumoamisesta
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A02015R0340-20150306&qid=1641222088999>

FRASEOLOGIAOSAAMISEN ARVIOINTI - LENNONVARMISTUSHENKILÖSTÖ

Suorittaessa ilmailulupakirjan haltijan kielitaidon arviointia kielitaitomerkinnän voimassaolon jatkamista varten kielitaitotarkastuksella työnäytteen, pätevyyden arvioinnin, koulutuksen tai operatiivisten työtehtävien yhteydessä tarkastettavan on hoidettava radiopuhelinliikenne ja toimintojen suorittamiseen liittyvät tehtävät tarkastettavalla kielellä tehtävien tavanomaisen suorittamisen yhteydessä.

Tavanomaisella suorittamisella tarkoitetaan työtehtävien normaaliin suorittamiseen liittyvää radio- ja puhelinliikennettä sekä kommunikointia muiden ATS-yksiköiden kanssa. Kielitaitotarkastaja voi simuloida liikennettä ja tehtäviä tarkastettavalla kielellä. Jos kielitaitotarkastajaksi valtuutettu tasotarkastaja, kouluttaja tai OJT-opettaja haluaa varmistaa tarkastettavan osaamistason, hän voi tarvittaessa antaa simuloituun liikennetilanteeseen liittyviä lisätehtäviä.

YLEISKIELEN HALLINTA

Lisäksi yleiskielen hallinta on tarkastettava joko ennen lentoa tai sen jälkeen tai lennonvarmistushenkilöstön kielitaidon tason määrittämisen yhteydessä tapahtuvan keskustelun avulla. Keskusteluosuudessa käytettävien aiheiden on oltava sopusoinnussa tarkastettavan ilmailulupakirjan tason kanssa. Myös lentokokeeseen, tarkastuslentoon, näyttöperusteiseen koulutukseen (EBT), reittikoulutukseen tai kertauskoululentoon liittyvä teoriakuulustelu voidaan tehdä osana keskusteluosuutta. Tällöin kuulustelun aiheisiin on kuuluttava normaalista ilmailutoiminnasta poikkeavien tilanteiden hallintaa ja keskusteluun on sisällyttävä odottamattomia käänteitä, joihin tarkastettava ei voi ennalta valmistautua.

Keskustelu ei saa sisältää pelkästään radiopuhelinliikenteen fraseologiaa, vaan sen on mitattava yleiskielen hallintaa. Keskustelun suoritustapa ja sisältö on määritelty tarkemmin Liikenne- ja viestintäviraston kielitaitokokeen ohjeistuksessa.

KIELITAITOHAASTATELU

Lentolupakirjan haltijan tai muun kielitaitomerkinnän haltijan kielitaidon taso voidaan tarkastaa kielitaitomerkinnän voimassaolon jatkamista tai uusimista varten kielitaitohaastattelulla. Kielitaitohaastattelua voidaan käyttää myös lennonjohtajan tai lennontiedottajan kielitaitomerkinnän voimassaolon jatkamiseen. Kielitaitohaastatteluun on kuuluttava ilmailun radiopuhelinliikenteen hallinnan varmistaminen sekä ilmailuun liittyvän yleiskielen osaamisen arviointi edellä kuvatun keskustelun avulla.

Kielitaitohaastattelu toteutetaan rakenteellisesti ja sisällöllisesti Traficom-kielitaitokokeen haastatteluohjeistuksen mukaisesti ja sen lisäksi varmistetaan tarkastettavan fraseologiaosaaminen. Tässä kielitaitotarkastaja voi tukeutua voimassa olevan Traficomin laatiman kielitaitokokeen tai sen edeltävien versioiden kirjalliseen fraseologiamateriaaliin, mutta suosittelemme, että kielitaitotarkastaja laatii myös oman kysymyspankin. Fraseologiaosaamisen varmistamiseksi kielitaitotarkastaja voi simuloida liikennettä ja tehtäviä tarkastettavalla kielellä. Kielitaitohaastattelu voidaan suorittaa etäyhteydellä.

Ennen kielitaitohaastattelun aloittamista tarkastajan tulee varmistaa, minkä lupakirjatason ilmailija kokelas on, jotta hän osaa valita tarkastettavalle sopivan tasoiset kuvat sekä soveltuvat (IFR tai VFR) fraseologiakysymykset ja keskustelunaiheet.

Kielitaitohaastattelussa etäyhteydellä on syytä perehtyä huolella käytettävään sovellukseen (esim. Teams, Skype, eTUVE tms). Kielitaitotarkastajalla on vapaus valita käyttämänsä välineet, ja hänen tulee varmistaa tietoturvan ja tietosuojan toteutuminen haastattelutilanteessa. Myös kielitaitohaastattelu on tallennettava mahdollista myöhempää tarkastusta varten.

Tilaisuuden aluksi tarkastettavan kanssa käydään läpi haastattelun kulku. Kerrotaan esimerkiksi, että kouluttaja tallentaa haastattelun ja painotetaan haastateltavalle, että tällä ei ole lupaa tallentaa omin välinein tai jakaa tutkintotilaisuutta tai siinä käytettyjä materiaaleja.

Jos kielitaitotarkastaja tallentaa haastattelun ohjelmalla, jonka avulla haastattelu tehdään, hänen tulee varmistaa, että se ei jää saataville esimerkiksi kaikille muille saman yhteisön samaa ohjelmaa (kuten Teams) käyttäville tai haastateltavalle, joka voi esim. kokouslinkin avulla löytää tallenteen myös jälkikäteen joissakin sovelluksissa.

MUUT TOIMENPITEET

Kielitaidon arvioinnin keskusteluosuus on tallennettava äänitteenä mahdollista myöhempää tarkastusta varten. Kielitaidon arvioinnista haastattelulla täytetään myös Liikenne- ja viestintäviraston Traficom - kielitaitokokeen kansilehti tarkastettavan ja tarkastuksen tietojen sekä kohdan "Interview" osalta, jonka avulla kielitaitotarkastajan on tarvittaessa helppo perustella antamansa arvio.

Kokeen tai arvioinnin järjestäjän on säilytettävä siihen liittyvät asiakirjat ja tallenteet ilmailumääräyksessä PEL M2-92 määriteltyjen säilytysaikojen puitteissa ja esitettävä ne pyydettyä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Kielitaidon arviointi haastattelussa lentokokeen, tarkastuslennon, näyttöperusteiseen koulutukseen (Evidence-Based Training, EBT) kuuluvan käytännön arvioinnin, reittikoulutuksen tai kertauskoululennon yhteydessä tai lennonvarmistushenkilöstön pätevyyden arvioinnin, koulutuksen tai operatiivisten työtehtävien yhteydessä eroaa kuitenkin laajuudeltaan kielitaitokokeesta, jossa arvioidaan usein eri tavoin kuullun ja luetun ymmärtämistä sekä kykyä tuottaa ja ymmärtää puhetta.

Tästä johtuen tarkastettavan on suoritettava kielitaitokoe, jos hän haluaa korottaa kielitaitomerkintänsä tasoa.

5 Menettelyt kielitaidon arvioinnin jälkeen

Kielitaitotarkastaja toimittaa hyväksytysti suoritettua tai hylättyä kielitaidon arviointia koskevan kirjallisen todistuksen Liikenne- ja viestintävirastolle osoitteeseen kirjaamo@traficom.fi. Tarkastettavalle annetaan kopio todistuksesta. Todistus pohja löytyy lomakenumeroilla suomenkielisenä LU3275 tai englanninkielisenä LU3275e osoitteesta www.suomi.fi

Kielitaidon arvioinnin menetelmä –kohdasta valitaan käytetty arviointimenetelmä ja kirjoitetaan tekstilaatikkoon "Muu, täsmennä" esim. "Kielitaidon arviointi tarkastuslennolla". Vaikka kielitaitomerkinän voimassaolon päättymispäivä merkitään suoraan tarkastettavan lupakirjaan, tulee todistus silti toimittaa Liikenne- ja viestintävirastoon, jotta lupakirjarekisteri pysyy ajan tasalla.

Kielitaitomerkinän voimassaolon jatkamismerkinnän tekee ensisijaisesti Liikenne- ja viestintäviraston tehtävään valtuuttama kielitaitotarkastaja. Valtuutettu kielitaitotarkastaja saa tehdä lupakirjaan merkinnän kielitaitomerkinän voimassaolon jatkamisesta ja kielitaidon tasosta tai kielitaitomerkinän uusimisesta edellyttäen, että kielitaitomerkintä on lupakirjassa näkyvässä.

Jos kielitaitohaastattelu suoritetaan etäyhteydellä, lupakirjamerkintä kielitaidosta voidaan hankkia joko Liikenne- ja viestintävirastolta (jolloin merkintä on maksullinen), haastattelun tehneeltä kielitaitotarkastajalta tai muulta valtuutetulta kielitaitotarkastajalta. Tällöin kielitaitotarkastaja voi tarvittaessa myöntää myös kielitaitomerkinän väliaikaisen käyttöoikeuden, kunnes lupakirjamerkintä tehdään (esim. lupakirjan postituksen ajaksi).

Lupakirjaan tai liikenneasioiden rekisteriin merkitään kyseessä oleva kieli, kielitaidon taso, kielitaidon arvioinnin suorituspäivämäärä ja kielitaitomerkinän voimassaolon päättymispäivämäärä, sekä jos merkinnän tekee kielitaitotarkastaja, merkinnän tekijän valtuutuksen numero ja allekirjoitus.

Kun kielitaitomerkinän voimassaoloa jatketaan, sen voimassaolo lasketaan alkavaksi edellisen kielitaitomerkinän voimassaolon päättymispäivästä, mikäli uusi kielitaitokoe, kielitaitotarkastus tai kielitaitohaastattelu on suoritettu voimassaolon päättymistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana. Uusitun kielitaitomerkinän voimassaoloaika lasketaan alkavaksi hyväksytysti suoritettun kielitaitokokeen päivämäärästä. Kielitaitomerkintä merkitään olemaan voimassa päättymiskuukauden loppuun asti.

Jos teet kielitaidon arvioinnin henkilölle, jolla on toisen EU jäsenvaltion myöntämä lupakirja, muistathan ensin tarkastaa ko. jäsenvaltion ohjeistuksen sekä menettelyt asiaa koskien.

6 Väliaikainen käyttöoikeus

Väliaikainen käyttöoikeus (Temporary privilege) on lentokokeen, tarkastuslennon, kielitaitokokeen tai hyväksytyt koulutuksen jälkeen lupakirjan haltijalle kuuluva oikeus käyttää uusien kelpuutusten haltijana niitä oikeuksia, jotka tarkastuslentäjä, kielitaitotarkastaja tai koulutuspäällikkö on lyhytaikaisina merkinnyt hänelle annettavaan erilliseen lomakkeeseen.

Väliaikaisen käyttöoikeuden lomake löytyy www.suomi.fi – palvelusta lomakenumera LU6002e. Merkintä voidaan tehdä myös Liikenne- ja viestintäviraston lomakkeelle LU3275 tai LU3275e, Todistus kielitaitokokeesta. Merkinnän voimassaolo voidaan tarvittaessa vahvistaa ottamalla yhteyttä Liikenne- ja viestintävirastoon, yhteystiedot löydät tämän soveltamisohjeen lopusta.

Ennen väliaikaisesta käyttöoikeudesta tehtävää merkintää kielitaitotarkastaja ja hakija yhdessä varmistuvat siitä, että he ovat yksimielisiä merkintöjen tarkoituksesta ja oikeellisuudesta. Mikäli kielitaitotarkastajan ja hakijan välille jää erimielisyyttä oikeasta merkinnästä, sitä ei tule tehdä. Siinä tapauksessa hakija lähettää asian Liikenne- ja viestintäviraston päätettäväksi lupakirjahakemuksella.

Väliaikaisen käyttöoikeuden voimassaoloaika on kahdeksan kalenteriviikkoa lentokokeen, tarkastuslennon, kielitaitohaastattelun, kielitaitokokeen tai hyväksytyt koulutuksen päättymispäivästä se mukaan luettuna. Viikonlopuilla tai arkipyhillä ei ole vaikutusta voimassaolajaksoon.

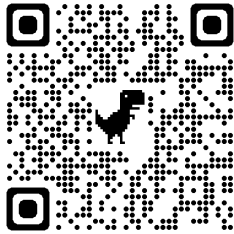
Kielitaitotarkastaja lähettää tiedot tekemistään väliaikaisen käyttöoikeuden merkinnöistä Liikenne- ja viestintävirastolle käyttämänsä dokumentin kopiolla viipymättä (saman päivän aikana) sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@traficom.fi. Liikenne- ja viestintävirasto ei voi taata, että kaikki ulkomaiset viranomaiset hyväksyvät kielitaitotarkastajan antaman väliaikaisen käyttöoikeuden. Näin ollen, mikäli hakija on tästä epävarma, on kiireellisissä tapauksissa syytä hakea uutta lupakirjaa nopeutetulla menettelyllä.

7 Muutoksenhakumenettely

Kielitaitotarkastajan tekemään päätökseen voi hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Liikenne- ja viestintävirastolle. Kun viranomaisen on käsitellyt oikaisuvaatimuksen, päätökseen tyytymättömän on mahdollista tehdä valitus hallinto-oikeuteen.

8 Lisätiedot

Lisätietoja tästä soveltamisohjeesta antaa Liikenne- ja viestintäviraston Lentokelpoisuus, henkilöluvat ja turvallisuustieto -palvelukokonaisuus <https://www.traficom.fi/fi/yhteydenotto-make-ilmailu>

Helsingissä 9.2.2021

Jukka Sironen

Päällikkö

Lentokelpoisuus, henkilöluvat ja turvallisuustieto